

Výkaz o středisku výchovné péče podle stavu k 30. 9. 2021

Metodický pokyn

Liší-li se text či vysvětlivky uvedené na formuláři výkazu od tohoto „Metodického pokynu“, platí verze uvedená v „Metodickém pokynu“.

Kdo výkaz vyplňuje

Výkaz vyplňují všechna střediska výchovné péče (dále jen „střediska“), zapsaná do rejstříku škol a školských zařízení (dále jen „rejstřík“). Výkaz nevyplňují zařízení, která jsou déle než jeden rok mimo provoz, ani zařízení nově zřízená, která k 30. 9. 2021 dosud nezahájila činnost.

Výkaz se vyplňuje **za jednotlivá samostatná odloučená pracoviště téhož zařízení** (dále jen „pracoviště“), která jsou zapsaná do rejstříku jako místa, kde je poskytována výchovně vzdělávací péče. Za pracoviště se považuje takové pracoviště, které nesouvisí s jiným odloučeným pracovištěm téhož zařízení prostorově, není s ním spojeno stavebně nebo technicky, ani není s jiným odloučeným pracovištěm téhož zařízení umístěno na tomtéž nebo sousedním pozemku a při jiném organizačním uspořádání by mohlo být zapsáno v rejstříku škol a školských zařízení jako středisko výchovné péče. **V dalším textu se pod pojmem „zařízení“ či „středisko“ rozumí též pracoviště, pokud ze souvislosti nevyplývá jiný výklad.**

Zařízení odešle výkaz do **11. 10. 2021** v elektronické podobě podle pokynů MŠMT a následně zašle na vědomí zpracovatelskému místu i výpis dat potvrzený ředitelem zařízení. Zpracovatelským místem je pro zařízení zřizovaná krajem, registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi nebo jinou právnickou nebo fyzickou osobou odbor školství krajského úřadu, v Praze odbor školství, mládeže a sportu Magistrátu hl. m. Prahy, pro zařízení zřizovaná MŠMT je zpracovatelským místem přímo MŠMT (podle § 28 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále jen „školský zákon“). Příslušné zpracovatelské místo poskytne v případě potřeby zařízení metodickou a technickou pomoc.

Bližší informace jsou k dispozici na internetové stránce www.msmt.cz odkaz Statistika školství a dále pak Sběry statistických dat, Regionální školství, Výkonové výkazy řady S, Z, R nebo na <http://sberdat.uiv.cz/login> odkaz Informace.

Společné poznámky k vyplňování výkazu

- a) Hodnoty ve výkaze se udávají v celých číslech. Výjimka v oddílu XIV je uvedena v popisu tohoto oddílu.
- b) Zařízení může zpracovat k výkazu komentář, který bude obsahovat IZO a označení zařízení a bude potvrzen ředitelem zařízení. Zpracovatelská místa si mohou od zařízení vyžádat zdůvodnění i dodatečně. Při výskytu závažných chyb v datech výkazu nebo údajů vyžadujících zdůvodnění, je vypracování komentáře podmínkou a je vyžadováno pořizovacím programem.
- c) Opravit výkaz lze **jen po dohodě se zpracovatelským místem** tak, že se celý (vč. nového výpisu s vyznačenou opravou) předá znovu.

Vysvětlivky k údajům výkazu

Jednotné záhlaví se skládá z řádku, určeného pro kódové vyznačení identifikací a klasifikací, a z textové části. Kódy a texty v záhlaví se v pořizovacím programu doplňují z rejstříku a resortních číselníků uvedených na formuláři.

V **kódovém řádku** záhlaví se uvádí **resortní identifikátor zařízení** (IZO) uvedený v rejstříku.

Číslo části – je-li do rejstříku zapsáno zařízení s více odloučenými pracovišti, rozlišuje se tímto pořadovým číslem každé odloučené pracoviště. Pořadové číslo odpovídá číslu místa poskytované výchovně vzdělávací péče podle rejstříku. Má-li zařízení jen jedno pracoviště, je obvykle uvedeno číslo 01, není-li v rejstříku uvedeno jinak.

Vyazuje-li zařízení více odloučených pracovišť, nesmí být **žádný výkaz sumářem výkazů za tato pracoviště.**

Do údaje označeného ¹⁾ se vyplní, zda je středisko (pracoviště) zřízeno samostatně (0) nebo při zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy (1).

Do údaje označeného ²⁾ se kódově vyznačí, je-li středisko (pracoviště) mimo provoz (dočasně, ale dlouhodobě uzavřeno, zrušeno apod.) (=A) či nikoli (=N). Ve výkaze za středisko mimo provoz bude vyplněno jen záhlaví a oddíly XVIII, XIX, XX a XXII. Oddíly XIV, XXIII a XXVI musí zůstat nevyplněny. Výkaz za zařízení mimo provoz se vyplňuje pouze v případě, že zařízení fungovalo v uplynulém školním roce.

V *textové části* se uvádějí označení typu zařízení a adresa podle rejstříku.

Oddíl XIV.

Uvádějí se údaje podle stavu k 30. 9. 2021. Zahrnují se všichni, kdo uvedenou činnost vykonávají, bez ohledu na druh jejich pracovního právního vztahu k vykazujícímu středisku (pracovní poměr, dohoda apod.) a na zdroje financování. Ředitel (příp. vedoucí) střediska bude vykázan, pouze pokud ve středisku vykonává některou z uvedených profesí.

Vykonává-li pracovník činnost ve více pracovištích vykazujícího subjektu, bude ve fyzických osobách v odd. XIV (sl. 2) uveden u každého vykazujícího pracoviště 1x, v přepočtených počtech ve sl. 9 bude uvedena ta část jeho úvazku, která odpovídá jeho působení na daném pracovišti.

Příklad: pracovník působí jako psycholog na pracovišti 01 i 02 vykazujícího subjektu, na pracovišti 01 s úvazkem 0,4, na pracovišti 02 s úvazkem 0,6. Ve fyzických osobách v ř. 1404, sl. 2 bude u obou pracovišť uveden jako 1, ve sl. 9 bude u pracoviště 01 uveden přepočtený počet 0,4, u pracoviště 02 přepočtený počet 0,6.

Ř. 1401: Uvádějí se všichni pedagogičtí pracovníci působící ve středisku (§ 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů). Pokud uvedený pracovník vykonává činnost současně i v dalším zařízení vykazujícího subjektu (např. v dětském domově se školou, ve výchovném ústavu nebo diagnostickém ústavu), bude v přepočtu na plně zaměstnané uvedena pouze příslušná část úvazku odpovídající jeho působení ve vykazujícím středisku.

Ř. 1402: Speciální pedagog je pracovník podle § 2 odst. 2 d) zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů, který zabezpečuje klientům speciálně pedagogickou péči (psychopedickou, somatopedickou, logopedickou, surdopedickou, tyfopedickou, etopedickou, aj.). Nejedná se o učitele se speciálně pedagogickou kvalifikací.

Ř. 1408: Uvedou se jen ostatní **odborní** pracovníci. Technicko-hospodářští pracovníci se do tohoto řádku nezahrnují. Etoped bude uveden jako speciální pedagog, psychoterapeut jako psycholog.

Sl. 9: Při přepočtu na plně zaměstnaného se porovnává úvazek pracovníka se základním úvazkem pro danou kategorii. Údaje o pracovnících přepočtených na plně zaměstnané se uvádějí s přesností na 1 desetinné místo.

Příklad: 3 pracovníci na plně úvazky, 1 pracovnice na 3/4 úvazku, 1 pracovník na 1/3 úvazku dává úhrnem $3 + 0,75 + 0,3333 = 4,0833$; zapíše se 4,1 přepočteného pracovníka.

Oddíl XVIII.

Středisko poskytuje služby **klientům**, jimiž jsou děti s rizikem poruch chování či s již rozvinutými projevy poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji, případně zletilým osobám do ukončení přípravy na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let, osoby odpovědné za výchovu a pedagogičtí pracovníci a děti, u nichž rozhodl o zařazení do

střediska soud (§ 16 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon“). V oddíle XVIII se uvádí **pouze klienti, o nichž vede středisko dokumentaci**. Děti v obtížné životní situaci nebo v životní krizi a osoby odpovědné za výchovu a pedagogičtí pracovníci, kterým byla poskytnuta pouze jednorázová konzultace nebo psychologická pomoc, a středisko o nich nevede dokumentaci, se nevykazují.

Ř. 1801: Uvedou se klienti, kterým byla poskytnuta péče ve školním roce 2020/21 podle organizačního členění střediska a formy poskytovaných služeb (§ 16 odst. 3 zákona a § 3 vyhlášky č. 458/2005 Sb., kterou se upravují podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče, dále jen „vyhláška“). Středisko se organizačně člení na oddělení, jež jsou stanovena podle formy poskytované péče - ambulantní, celodenní a internátní.

Ř. 1802 až 1817: Klienti budou rozepsáni podle toho, jakou školu **v uplynulém školním roce** navštěvovali v době prvního kontaktu. Pokud klient nenavštěvoval žádnou školu, bude zahrnut do ř. 1815 „Rodiny, školsky nezařazení“ (ze zařízení zdravotnických a sociálních, např. denních stacionářů, ústavů sociální péče apod.), popř. dále rozepsán do ř. 1816 nebo 1817.

Ř. 1817a: Uvedou se všichni klienti z ř. 1802 až 1815 s cizím státním občanstvím. Nezahrnují se osoby odpovědné za výchovu a pedagogičtí pracovníci.

Ř. 1817b: Uvedou se klienti z ř. 1817a se státním občanstvím státu Evropské unie s výjimkou České republiky.

Ř. 1818: Uvedou se všichni klienti z ř. 1802 až 1815, kterým byla doporučena ústavní popř. ochranná výchova.

Ř. 1819: Uvedou se ti klienti z ř. 1802 až 1815, kteří ústavní či ochrannou výchovu ukončili.

Oddíl XIX.

Uvádí se iniciátor příchodu každého klienta uvedeného v oddíle XVIII (ř. 1802 až 1815) do střediska. Klienti se uvedou do sl. 2 až 4 podle toho, do jakého oddělení jsou zařazeni. Podmínkou přijetí klienta do oddělení celodenního nebo internátního je doporučení oddělení ambulantního. Každý klient může být uveden jen jednou. **Ve sl. 3 a 4 se s ohledem na znění § 9 odst. 1 vyhlášky uvádí iniciátor příchodu klienta do ambulantní péče.**

Oddíl XX.

Vždy se uvede jeden (dominantní) důvod příchodu klienta uvedeného v oddíle XVIII (ř. 1802 až 1815) do střediska.

Ř. 2001: Zahrnují se i neshody s rodiči, se sourozenci, apod.

Ř. 2003: Zahrnují se i neshody se spolužáky, učiteli, případy, kdy je klient obětí šikany apod.

Ř. 2003b: Zahrnují se diagnostikované závažné poruchy učení a chování.

Ř. 2004: Zahrnují se všechny druhy návykových látek vč. alkoholu atd.

Ř. 2005: Mezi osobnostní problémy se uvádí např. vztahové problémy, sebepoškozování, agresivita, šikanování, apod., pokud se již nejedná o prekriminální nebo kriminální problémy, nebo nejsou tyto důvody již zahrnuty do ř. 2001 nebo 2003.

Ř. 2007: V komentáři se uvedou jiné důvody, které nebylo možno vykázat v ř. 2001 až 2006.

Oddíl XXII.

Rozvedou se aktivity střediska uskutečněné ve školním roce 2020/21. Jednotlivé realizované činnosti a služby uvedené v ř. 2201 až 2218 se vykazují kvantitativně numerickým výčtem, tj. jako počet realizovaných aktivit. Každá činnost je zaznamenána **pouze jednou**, bez ohledu na to, zda ji vede více pracovníků či se jí účastní více klientů či účastníků, a bez ohledu na celkovou dobu trvání činnosti (např. skupinová terapie se vykáže jako jedna aktivita v řádku 2206a, ať trvá 0,5h nebo 3h, a to i přes to, že ji vede více pracovníků). Počty sledovaných aktivit se rozvedou do sl. 2 až 4, podle toho, ve kterém oddělení probíhaly. Pokud byly realizovány v rámci terénních služeb (tj. např. v rodinném nebo školním prostředí), budou uvedeny ve sl. 5. Pokud ve výjimečných případech proběhnou některé činnosti střediska s tímž klientem na více pracovištích jednoho subjektu, budou vykázány na tom pracovišti, na kterém je vykázán klient.

Ř. 2201 až 2205: Uvedou se individuální činnosti poskytované klientům uvedeným v § 16, odst. 1 a), c) zákona.

Ř. 2201: Komplexní vyšetření sumarizuje písemnou formou výsledky všech diagnostických činností vyjmenovaných v § 2 odst. 2 vyhlášky. Provádí se především při přijímání klienta do péče střediska. Na základě diagnostických poznatků v něm obsažených je vypracován a případně upravován individuální výchovný plán (ř. 2203). Komplexní vyšetření je žádoucí provést rovněž před zpracováním závěrečné zprávy.

Ř. 2202: Uvedou se jednotlivá indikovaná odborná vyšetření, která nejsou součástí komplexního vyšetření.

Ř. 2204b: Uvedou se konzultace s klientem, popř. také konzultace týkající se daného klienta (např. s externím psychologem, psychiatrem, pedagogem školy apod.).

Ř. 2204e a 2206d: Uvádí se pouze preventivní činnosti, které nejsou zahrnuty v žádném z řádků 2201 až 2207 odd. XXII.

Ř. 2205 a 2207: Jako jiné činnosti se vykazují ostatní nezařaditelné aktivity, např. případové konference, jednání ve věci klienta se zástupci OSPODu a další.

Ř. 2209: Vykazují se zde rovněž jiné skupinové činnosti s rodiči nebo zákonnými zástupci nezletilého klienta, případně dalšími osobami odpovědnými za výchovu a jinými blízkými osobami (např. společné konzultace pro zákonné zástupce, rodinná terapeutická činnost).

Ř. 2210 a 2211: Zahrnou se poradenské a informační služby střediska spočívající v konzultacích s pedagogy (ř. 2210) a poskytování odborných informací pedagogickým pracovníkům škol a školských zařízení, včetně vedení kurzů, přednášek a seminářů (ř. 2211).

Ř. 2212: Uvede se zpracování a realizace cíleného speciálního pedagogického programu pro třídní kolektivy při předcházení a při řešení sociálně patologických jevů na podnět školy nebo školského zařízení.

Ř. 2213: Pobyttem se rozumí, že akce trvá nejméně dva dny včetně ubytování. Údaje z ř. 2213 se do ostatních řádků nezahrnují.

Ř. 2214 až 2218: Uvádí se vždy počet vypracovaných příslušných zpráv.

Oddíl XXIII.

Uvádí se **počty podle stavu k 30. 9. 2021**, nepatří sem údaje za minulý školní rok.

Sl. 2: Uvedou se počty výchovných skupin v celodenním a internátním oddělení (§ 7 odst. 1 vyhlášky).

Sl. 3: Uvedou se počty klientů evidovaných v jednotlivých odděleních **k 30. 9. 2021**. Klient je vykazován vždy za celý subjekt **pouze jednou**. Podle stavu k 30. 9. 2021 nemůže být zároveň uveden ve více výkazech různých pracovišť téhož subjektu.

Oddíl XXVI.

Uvádí se skutečná lůžková kapacita odpovídající počtu lůžek v ložnicích uvedených v ř. 2602, nikoli kapacita uvedená v rejstříku. Nezahrnují se lůžka dětského domova se školou, výchovného či diagnostického ústavu nebo jiného internátního zařízení, i když jsou využívána pro potřeby střediska.

Ř. 2603 až 2605: Rozdělení ložnic se provede podle nejvyššího počtu lůžek ve všech pokojích, přípustného podle platných hygienických předpisů, zejména vyhlášky MZd č. 410/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nikoli podle skutečného počtu ubytovaných.

Pokud od 30. 9. 2020 nedošlo na žádném z pracovišť střediska ke stavebním úpravám, měl by být součet údajů předaných za jednotlivá pracoviště v ř. 2603 až 2605 shodný s údaji vykázanými v minulém školním roce za celý subjekt.

Ř. 2605: Výskyt 4 a vícelůžkových pokojů zdůvodní středisko v komentáři.

Základní kontrolní vazby

oddíl XIV:

pro každý řádek:

- počty pracovníků ve sl. 2 nesmí být menší než počty žen ve sl. 3 pro řádky 1402 až 1408:

- přepočtený počet (sl. 9) nesmí být větší než počet fyz. osob (sl. 2)

oddíl XVIII:

pro sloupec 2:

- počet evidovaných klientů (ř. 1801) se musí rovnat součtu počtů klientů podle druhů škol (ř. 1802 až 1815) a ř. 1820

pro sloupce 3 a 4:

- počet evidovaných klientů (ř. 1801) se musí rovnat součtu počtů klientů podle druhů škol (ř. 1802 až 1815)

pro všechny sloupce:

- počet školsky nezařazených klientů (ř. 1815) nesmí být menší než součet údajů v ř. 1816 a 1817
- počet cizinců (ř. 1817a) nesmí být větší než počet evidovaných klientů v ř. 1802 až 1815
- počet cizinců ze zemí Evropské unie (ř. 1817b) nesmí být větší než počet cizinců celkem (ř. 1817a)
- počet klientů, kterým byla doporučena ústavní výchova (ř. 1818), nesmí být větší než počet evidovaných klientů v ř. 1802 až 1815
- počet klientů, kteří ukončili ústavní výchovu (ř. 1819), nesmí být větší než počet evidovaných klientů v ř. 1802 až 1815

oddíl XX:

pro všechny sloupce:

- údaj v ř. 2002 nesmí být větší než údaj v ř. 2001
- údaj v ř. 2003 nesmí být menší než součet údajů v ř. 2003a + 2003b

oddíl XXIII:

pro řádky 2302 a 2303

- počet skupin (sl. 2) nesmí být větší než počet klientů (sl. 3)
- je-li vyplněn počet klientů ve sl. 3, musí být vyplněn i počet skupin ve sl. 2

pro všechny řádky:

- počet dívek (sl. 4) nesmí být větší než počet klientů (sl. 3)

oddíl XXVI:

- lůžková kapacita (ř. 2601) nesmí být menší než součet počtu lůžkových ložnic (ř. 2603), dvojnásobku počtu 2-3lůžkových ložnic (ř. 2604) a čtyřnásobku počtu 4 a vícelůžkových ložnic (ř. 2605)
- počet ložnic (ř. 2602) se musí rovnat součtu počtů ložnic podle počtu lůžek (ř. 2603 až 2605)

Mezioddílové vazby:

- počet evidovaných klientů v odd. XVIII, ř. 1802 až 1815 se musí rovnat součtu podle iniciátorů příchodu klienta do střediska (odd. XIX, ř. 1901 až 1906) v odpovídajícím sloupci
- počet evidovaných klientů celkem v odd. XVIII, ř. 1802 až 1815 se musí rovnat součtu podle důvodu příchodu do střediska (odd. XX, ř. 2001 + 2003 + 2004 až 2007) v odpovídajícím sloupci
- jsou-li uvedeni klienti v odd. XVIII, sl. 2, v ambulantní péči, musí být vyplněn i odd. XXII, sl. 2 a mělo by tomu být i naopak
- jsou-li uvedeni klienti v odd. XVIII, sl. 3, v internátní péči, musí být vyplněn i odd. XXII, sl. 3 a mělo by tomu být i naopak
- jsou-li uvedeni klienti v odd. XVIII, sl. 4, v celodenní péči, musí být vyplněn i odd. XXII, sl. 4 a mělo by tomu být i naopak
- jsou-li uvedeni klienti v internátním oddělení (odd. XXIII, ř. 2303), musí být uvedena lůžková kapacita (odd. XXVI, ř. 2601 až 2605); mělo by tomu být i naopak

Zde jsou uvedeny pouze základní kontrolní vazby, které mají informovat zpracovatele při sestavování výkazu. Podrobnější - úplné kontrolní vazby jsou součástí pořizovacího programu.